

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ФІЛОСОФСЬКОЇ АНТРОПОЛОГІЇ

тошноты повседневности, невозможно реализовать изнутри своей сущности, своей собственной силой. Необходима феноменологическая встреча с Другим, оказывающим гостеприимство и дающим Дар. Эта встреча, безусловно, готовится Дающим и самим принимающим через деконструкцию жизни, самоанализ и чтение текста Откровения, но само преобразующее решение невозможно совершить интеллектуально и рассудочно. Оно выплывает в огне и в буре безрассудной

схватки со своей самостью, как синергическое единство человеческой веры и божественной благодати.

Такого рода эпохальные решения, меняющие жизнь человека ужасают, отталкивают и притягивают одновременно. Они ожидаемы и страстно желаемы, но всегда неожиданны и пугающи. Именно они дают человеку целостность и гармонию, осмысленность и целеполагание в жизни и позволяют вырваться из обыденности и стать настоящей личностью.

СПИСОК ИСПОЛЬЗОВАННЫХ ИСТОЧНИКОВ

1. Гиппонский, А. Б. Исповедь [Пер. с лат. М. Сергеевко] / Б. А. Гиппонский. – Москва : Изд-во Сретенского монастыря, 2012. – 528 с.
2. Гроссман, Э. Рана истины или противоборство языков. Жак Деррида [Интервью] / Э. Гроссман // Отечественные записки. – 2004. – №5 (20). – [Репринт : Europe, № 901, 6 May 2004]. – Режим доступа: <http://www.strana-oz.ru/2004/5/rana-istiny-ili-protivoborstvo-yazykov>. – Загл. с экрана.
3. Деррида, Ж. Письмо и различие [Пер. с франц. под ред. В. Лапцкога] / Ж. Деррида. – Санкт-Петербург : Академ. проект. – 2000. – 432 с.
4. Камю, А. Бунтующий человек [Пер. с фр.] / А. Камю. – Москва : Политиздат, 1990.
5. Камю, А. Избранное / А. Камю. – Минск : Народная асвета, 1989.
6. Мережковский, Д. Лица Святых / Д. Мережковский. – Москва, 1997.
7. Эриксен, Т. Августин: беспокойное сердце / Т. Эриксен – Москва, 2003.
8. Lane Fox, R. Augustine: Conversions to Confessions. / R. Lane Fox – Nueva York : BASIC BOOKS, 2015.
9. Puffer, M. W. «Human Dignity after Augustine's Imago Dei: On the Sources and Uses of Two Ethical Terms» / M. W. Puffer // Journal Of The Society Of Christian Ethics. – 2017. – Vol. 37, no. 1. – P. 65–82.
10. Scott, M. S. M. Augustine and autobiography: Confessions as a roadmap for self-reflection / M. S. M. Scott // Religions. – 2015. – № 6(1). – P. 139–145. – doi: <http://dx.doi.org/10.3390/rel6010139>.
11. Sweeney, T. God and the soul: Augustine on the journey to true selfhood. / T. Sweeney // Heythrop Journal. – 2016. – № 57(4). – С. 678–691. – doi: <http://dx.doi.org/10.1111/heyj.12166>.

С. В. САННИКОВ^{1*}

^{1*}Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова (Київ), ел. пошта s.v.sannikov@npu.edu.ua; ORCID: 0000-0001-5549-9820

ЕКЗИСТЕНЦІЙНИЙ ВИБІР. ЕСЕ ПРО ТРЬОХ АФРИКАНЦІВ (РОЗДУМИ НАД СПОВІДДЮ АВГУСТИНА)

Мета. На життєвому прикладі великого християнського подвижника Аврелія Августина і на підставі його «Сповіді» автором есе буде розглянуто проблеми екзистенціального вибору, який змінює життєвий шлях людини і виявляє його сутність. Аналізуючи і деконструюючи саморефлексію Августина на тлі текстів двох інших великих африканців (А. Камю і Ж. Дарріді) в статті необхідно простежити підстави і головні етапи процесу пошуку самості у людей, що бажають знайти себе в загубленому світі. У зіставленні з ідеями А. Камю та Ж. Дарріді, знаменитих співвітчизників Августина, що народилися, як і він, в Алжирі, передбачається зробити аналіз інтелектуальної, емоційної та духовної складової процесу прийняття епохальних рішень. **Методологія та процес роботи.** Головними для даної роботи буди методи порівняльного компаративного аналізу, що дозволяли виявити і узагальнити деякі принципи прийняття найважливіших екзистенційних рішень. Використання порівняльно-історичних процедур дозволило показати безрезультативність самодостатніх і замкнених на себе екзистенціальних пошуків Камю і Дарріді і в той же час продемонструвати успішність набуття себе в системі Всесвіту Августином, який відкрився дару, який сховався в Звище. Використання інших загальнонаукових методів, таких як аналіз, редукція,

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ФІЛОСОФСЬКОЇ АНТРОПОЛОГІЇ

узагальнення, а також ретроспективної методики, дозволило виявити деякі епістемологічні проблеми, які спостерегаються в розумінні та пошуку Істини, як найважливішої і найчастіше неусвідомленої потреби людини. Відкритість Августина до прийняття Істини, та в той же час розуміння неможливості самостійно схопити її, вигідно відрізняє його від аналогічних пошуків Жака Дарріда. **Наукова новизна.** В результаті дослідження показано, що екзистенціальний вибір, який на відміну від пересічних виборів, змінює життя людини і надає осмисленість його існуванню, відбувається не вольовим рішенням, а зустріччю-енкаунтером, що поєднує особисте та надреальне буття. **Висновки.** Автор есе приходить до висновку, що на відміну від повсякденних виборів-переваг, які можна зробити на підставі раціонального і екстатичного рішення, екзистенціальний вибір являє собою діалектичну єдність Дару, що сходить Згори, і інтуїтивної, неусвідомленої віри, що приймає цей Дар.

Ключові слова: Аврелій Августин; А. Камю; Ж. Дарріда; вибір; екзистенція; Сповідь; Дар; буденність.

S. V. SANNIKOV^{1*}

^{1*}National Pedagogical Dragomanov University (Kyiv), e-mail s.v.sannikov@npu.edu.ua; ORCID: 0000-0001-5549-9820

EXISTENTIAL CHOICE. AN ESSAY ABOUT THREE AFRICANS (REFLECTION ON AUGUSTINE'S CONFESSIONS)

Purpose. Via the life example of a great Christian hermit Augustine of Hippo and his «Confessions», the author of the essay considers the existential choice problem, which changes man's course of life and displays its essence. Analyzing and deconstructing Augustine's self-reflection against the background of the texts by two other great Africans (A. Camou and J. Darrida), the article traces the foundations and main stages of the process of self-seeking in people who want to find themselves in a lost world. The purpose of the article is to analyze the intellectual, emotional and spiritual components of the process of taking epochal-making decisions versus the approaches of A. Camus and J. Derrida, prominent Augustine's fellow countrymen, born in Algeria as well. **Methodology.** The research is based on the comparative historical analysis, allowing to identify and summarize some principles for the decision-making of the most important existential solutions. The use of comparative procedures made possible to show the ineffectiveness of self-contained Camus' and Darrida's existential searches, and at the same time, demonstrate the success of finding selfhood and self-knowledge by Augustine, who was open for the gift descending from Above. The use of other general scientific methods, such as analysis, reduction, generalization, and retrospective method allowed the researcher to highlight some epistemological problems manifested in understanding and searching the Truth, as the most important and often unconscious human need. Augustine's openness to accepting Truth from Above and at the same time understanding the inability to seize it independently distinguishes him from similar searches of Jacques Darrida. **Originality.** The research has shown that the existential choice, which in contrast to ordinary choices, changes a man's life and renders meaning to his existence, is made not with a volitional decision, but with a hardly explicable encounter connecting personal with over-personal being. **Conclusions.** The author concludes, that unlike the day-to-day choices-preferences, which can be made following a rational and ecstatic decision, the existential choice is a dialectic unity of Gift, coming from Above, and an intuitive unconscious faith of a person who accepts this Gift.

Key words: Augustine of Hippo; A. Camus; J. Derrida; choice; existence; Confession; commonness.

REFERENCES

- Gipponskiy, A. B. (2012). *Ispoved*. Moskva: Izd-vo Sretenskogo monastyrya. (In Russian)
- Grossman, E. (2004). Rana istiny ili protivoborstvo yazykov. Zhak Derrida [Intervyu]. *Otechestvennye zapiski*, 5(20). Retrived from <http://www.strana-oz.ru/2004/5/rana-istiny-ili-protivoborstvo-yazykov>. Accessed March 24, 2017. (In Russian)
- Derrida, Zh. (2000). *Pismo i razlichie*. Saint-Petersburg: Akadem. proekt. (In Russian)
- Kamyu, A. (1990). *Buntuyushchiy chelovek*. Moscow: Politizdat. (In Russian)
- Kamyu, A. (1989). *Izbrannoe*. Minsk: Narodnaya asveta. (In Russian)
- Merezhkovskiy, D. (1997). *Litsa Svyatykh*. Moscow. (In Russian)
- Eriksen, T. (2003). *Avgustin: bespokoynoe serdtse*. Moscow. (In Russian)
- Lane Fox, R. (2015) *Augustine: Conversions to Confessions*. Nueva York: BASIC BOOKS. (In English)

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ФІЛОСОФСЬКОЇ АНТРОПОЛОГІЇ

9. Puffer, M. W. (2017). «Human Dignity after Augustine's Imago Dei: On the Sources and Uses of Two Ethical Terms.» *Journal Of The Society Of Christian Ethics*, 37(1), 65-82. (In English)
10. Scott, M. S. M. (2015). Augustine and autobiography: Confessions as a roadmap for self-reflection. *Religions*, 6(1), 139-145. doi <http://dx.doi.org/10.3390/rel6010139>. (In English)
11. Sweeney, T. (2016). God and the soul: Augustine on the journey to true selfhood. *Heythrop Journal*, 57(4), 678-691. doi <http://dx.doi.org/10.1111/heyj.12166>. (In English)

Стаття рекомендована к публікації д. філос. н., проф. О. В. Кораблевої (Российская Федерация)

Поступила в редколлегию: 10.12.2016

Принята к печати: 21.09.2017